

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an ————— 40 Lei.
Pe jumătate de an ——— 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Reforma seminariilor.

(=) Ne-am ocupat cu deosebite rânduri, de *lipsa de preoți* ce se simte de câțiva ani atât în biserica vechiului regat cât și în a provinciilor alipite.

Spre înlăturarea acestui mare neajuns s'a procedat la înființarea de seminarii nouă deoparte, ear de altă parte la întocmirea unui proiect de lege pregătit, în legătură cu reforma școlară, de ministrul cultelor.

Nu cunoaștem în amănunte acest proiect de lege privitor la organizarea seminariilor; știm însă, din câte s'au publicat până acum ca rezumate în organele de publicitate, că proiectul fostului ministru al cultelor cere *obligativitatea facultății teologice* pentru *toți* preoții, iar seminariștii cu 8 clase — sistemul vechiului regat — să fie admiși ca simpli preoți ajutători, pe vremea cât va ținea criza lipsei de preoți.

Este cât se poate de frumos plănuit să vezi pe absolventul facultății teologice după terminarea unui lung studiu la universitate păstorind cu vrednicie și entuziasm în satul de vre-o sută de fumuri, răslețite pe văi și dealuri mai mult sau mai puțin prăpăstioase, — deocamdată însă starea aceasta, ori cât de dorită și de salutară, rămâne, în fața realităților aspre, ascunsă departe în negura vremurilor viitoare...

Cu privire la reforma seminariilor, credem că ar trebui astfel organizate, ca într'ânsele să se primească numai tineri cari își manifestă dela început dorința d'a îmbrățișa cariera preoțească, — și nu ca până acum, când în toate seminariile vechiului regat se obișnuia mai mult contrarul, și concurentul seminarist zicea mai totdeauna: „primesc să intru în seminar, dar preot nu mă fac“.

Concurenții seminarului sunt, aproape cu toții, ieșiți din pătura țărănească. Omul, trăit la coarnele plugului, în muncă grea și adese nerăsplătită, este cuprins de dorul să ușoreze viața urmașilor săi, — dar tot odată și pe a sa proprie: își trimite astfel băiatul la seminar să îl facă acolo preot gata, poate chiar „domn“ și mai mare; în acelaș timp, — prin întreținerea gratuită în seminar, — tatăl de acasă scapă de greutatea costisitoare, ale creșterii...

Experiență îndelungată dovedește însă că asemenea institute, scoase cu desăvârșire de sub înrăurirea clerului, au dat elemente nenumărate cu totul străine și adesea, dușmane bisericii; — seminariile acestea, — este mai mult ca sigur, — nu vor putea da nici de aici înainte elementele necesare vieții sănătoase bisericesti.

Din aceste motive, suntem de părere, că problema reformei seminariilor se va deslega în mod fericit numai atunci, când ea va fi săvârșită în cel mai deplin acord cu căpeteniile noastre bisericesti, care au trecut prin viața de seminar, și care vor avea nu numai bunăvoința, ci și pregătirea și priceperea necesară întru rezolvarea problemei în conformitate cu interesele obștești.

Nu știm, dacă noul ministru al cultelor, dl Al. Lăpădatu, menține sau nu proiectul de lege al înaintașului său.

Am dori cu atât mai vârtos să aflăm: care este punctul de plecare al noului ministru de culte în chestiunea reformei seminariilor noastre? Ce fel de organizare, externă și internă, admite? Ce pregătire pretinde dela personalul didactic al viitorului seminar?

Casă nu cerem poate prea mult, ne mărginim la aceste puține întrebări.

Lumea modernă și biserica

— O întrebare din zilele noastre. —

(Urmare.)

Rând pe rând, i-se detrag bisericii lui Hristos toate privilegiile, adică acele drepturi de onoare pe cari i le-au dat strămoșii noștri, cinstindu-o, ca pe o instituțiune dumnezească pe pământ. Biserica are însă să suporte aceasta pierdere fără durere.

După aceea i-se iau bisericii toate titlurile de drept la fel cum s'au nimicit și toate titlurile de drept ale popoarelor. Biserica să nu mai aibă dreptul, a se provoca la vreun document divin, Biserica și constituția ei dumnezească se pune sub dependența și arbitriul schimbăcios al guvernului și al majorității camerei. Ca urmare este dispozierea drepturilor și averii bisericii.

La aparență se proclamă independența bisericii și a administrației ei, numindu-o *biserica liberă în stat liber*, însă se aduc legi excepționale și ordinațiuni de tot felul, prin cari se poate oprima întreagă viață și mișcare a bisericii. Aceasta este *minciuna* internă a sistemului greșit de guvernare, care iasă des la iveală.

Să aduc legi speciale contra preoției, prin cari li se deneagă drepturile civile, sau se împiedecă, a și le exercita, prin fel de fel de apucături și impedimente, sau se aplică față de preoțime alt cod civil, prin care se poate judeca fie ce cuvânt de transgresiune.

Să pun toate societățile creștine și toată viața creștină sub legi speciale. Prin aceasta se caracterizează foarte bine dușmănia lumii moderne față de biserica lui Hristos. Să confiscă averile mănăstirilor și se zadărnicește înființarea altor noaună. Institutele prin cari se promovează mai mult virtuțile creștine, curențul modern le închide. Safere însă existența multor societăți frivole și cu scopuri ascunse, cari delătură religia și credința, iară societatea pe care Hristos ne-a așezat-o, pe aceea nu o poate suferi.

Prin legi speciale se face administrația bisericii atârnată de voința unui ministru, sau a guvernului, care în locurile vacante mai înalte pune oameni de partid, fără considerare la vrednicia acolora, numai ca să poată avea o influință asupra ținutei politice a preoției.

În aceasta se arată, că fraza, biserica liberă în stat liber, nu se adevărește. Cine ar cuteza să vorbească despre libertatea administrației unui stat, când o altă putere are

dreptul să acupe o mare parte a posturilor religioase funcționarilor mai înalți, mai de însemnătate fără a se consulta cu oamenii săi! Ar fi absurd să afirmăm că există libertate. Dară numai față de biserică se face această cele mai absurde afirmațiuni. La fiecare ocazie se zice: biserica este liberă și are toate drepturile de a se administra singură. Și vorbind astfel ocupă guvernul toate posturile conducătoare ale bisericii cu partizani de ai seilor sau zadărnicește ocuparea liberă a acestora prin alte mijloace, cari corup preoțimea, se delectură servitorii buni și credincioși ai bisericii din candidație și să pun persoane servile nechemate, cari nu au de scop mântuirea sufletelor, ci căpătuiala lor. Aceasta este cea mai mare pagubă pentru biserică, cu mult mai mare decât dacă ar pierde toate averile materiale. Prin aceasta este nimicită toată problema bisericii spre mântuirea oamenilor.

Biserica lucrează în parohie prin preot și asemenea ca și statul în județe, prin prefect și funcționarii săi. Cum i-și poate statul împlini misiunea sa, dacă nu mai este în stare să așeze un prefect sau primar credincios și să depărteze pe cei nevrednici? Și cum poate lucra biserica într'o parohie, unde trebuie să sufere pe năimitul preot pus de un ministru sau de prefect, drept recompensă pentru agitațiile electoral și slujbele partidului politic. În astfel de cazuri episcopul, cu mâinile legate trebuie să privească cum se distrug parohiile și cum se corupe poporul. Lumea modernă tinde să câștige influință la ocuparea posturilor în biserică și prin aceasta influință în slăbirea puterii bisericii; și se mai vorbește încă de administrația și cărmuirea liberă a bisericii prin sine însăși!

Față de proprietățile bisericii legea agrară porcedu cu asprime. A lăsat numai o mică parte neexpropriată, din venitul căreia nu se mai pot susține bisericele și școlile și alte instituțiuni de binefacere legate de biserică. Să confiscă de către lumea modernă și această averea bisericii adunată cu mare trudă și grije pentru ajutorarea celor lipsiți și pentru răpândirea culturii și a instrucției, nerămânând pe mâna capilor bisericii nici un ban, pentru scopuri de binefacere.

Ca consecință a acestui sistem să împarțim și sesiile parohiale, prin ceace preotul pierde independența și devine slujbaş de stat, și un preot pus de puterea statului, care pentru pâinea ce o primește dela stat este silit să facă plecaciuni d-lui prefect, nu poate fi buclucă conductor de suflete.

O altă tendință a lunei moderne este încercarea de a depărta copiii și familia de libertate

religiune. Să introducă legea căsătoriei civile, fără a mai obliga pe cei ce să căsătorească, ca să se ceară și binecuvântarea bisericii; rămânând această numai la bunul plac al mirilor. Prin această să sâgduie stâlpii de bază ai familiei și se ușurează divorțul. Ne considerându-se căsătoria ca un act sfânt, se lățește desfrâul.

Tendința de a depărta femeia de religie, ceea ce mai mult, se poate observa în Franța, țara noastră nu mai vorbim de Rusia sovietică și alte țări, este dintre cele mai mari greșeli.

Femeia fără religie devine, aproape în toate cazurile, desfrânată, și femeia imorală este însuși poporul desfrânat, este corupția straturilor societății.

Femeia cinstită română este sprijinitorul familiei cinstite și apărătoarea bunelor moravuri, ea numai creștină poate fi.

Femeia depărtată de creștinism, care nu mai posedă duhul credinței și al evlaviei este cel mai puternic instrument al corupției.

În școală studiul religiei nu i se mai dă însemnătatea cuvenită, susținându-l numai în clasele inferioare, iară în cele superioare cultura inimii nu se mai face. Cu timpul lumina modernă va elimina religia cu totul din învățământ.

Sărbătorile religioase nu se mai țin cu sfîntenie și demnitate, ci Duminica dimineața se țin bălciuri, ca lumea să fie împedecată de își îndeplini datorițele religioase. Iară din obiceiurile religioase se fac adevărate spectacule.

Ba în unele țări nu se mai țin sărbătorile nici duminicile.

Prin scrieri și prin presă se lucrează contra religiei și se lățesc și se preamăresc pornirile antireligioase.

Acesta este raportul lumii moderne cu biserica. Acesta este sistemul păcătos al lumii moderne, pe care niciodată nu-l putem cunoaște din o singură privire. Căci întocmai ca a zidirea unei case, nu putem înțelege planul și felul clădirii, dacă ne uităm la un zid neșprăvit.

De aceea este de folos, ca fiii credincioși și buni ai bisericii să aibă întreg sistemul înaintea ochilor, pentru ca să nu fie înșelați, și să cunoască tot ce vrea să facă lumea modernă cu biserica lor.

Rușinos și dejesitor principiu a fost acela: „cuius regio, eius est religio“. (acui e țara, a buceluia este și religia). Dacă ar fi fost aplicat acest sistem, atunci nimenea nu ar fi avut dreptul asupra conștiinței sale. Proclamatorii libertății, cari enunță principiul: libertății con-

științii publice tot așa lucrează ca și cei din evul mediu: cuius regio eius religio.

Tot una este, de î-mi subordonez și-mi întocmesc conștiința după capriciul unui principe, sau după capriciul majorității camerei.

(Va urma.)

25 ani de păstorire sufletească

În multe și nenumărate locuri a Sf. Scripturi Mântuitorul aseamănă pe păstorii sufletești cu păstorii turmelor de oi. El păstorul cel bun a știut, că cea mai blândă și cea mai ascultătoare turmă e turma de oi și mielusei, care însă nu se poate conduce și păstori, decât de către un păstor, care prin mijloace blânde îi arată iubire și credință. Aceasta notă caracteristică de păstorire, pe care o vedem trecând ca un fir roșu în opera de mântuire a lui Isus Hristos, biserica noastră și a însușit-o și respectat-o ca pe o normă de credință. Biserica noastră spre norocul și fericirea ei a fost înzestrată de Dumnezeu, cu astfel de păstori sufletești, cari au înțeles pe deplin misiunea cu care au fost încredințați. Preotul român a fost păstorul, care după cum în vremuri bune așa și în vremuri de urgie nu s'a depărtat de lângă turma sa.

Preotul român a fost păstorul cel bun, care dacă a pierdut una din oile sale, a lăsat 99 și a căutat pe a sutălea, fiind strict porunca, ca nici una din câte i'a dat Dumnezeu spre păstorire să nu peară.

În astfel de păstorire sufletească a știut preotul român să păstorească unul un pătrar de veac, altul jumătate de veac și mai bine; tot în astfel de păstorire ideală în ziua de 2 Decembrie protopresbiterul tractului Radna P. O. *Domn. Procopie Givulescu* a împlinit un pătrar de veac. Preoțimea tractului, care a avut fericirea să aibă în fruntea lor pe acest păstor sufletească s'a prezentat în ziua amintită aproape în corpore la casa iubilantului spre ași exprima bucuria, că încă și după scurgerea atâtor ani, cari în mod natural storc și sleiesc puterile omului, să vadă tot în fața unui om, care poartă comoara sufletului intactă, curată și plină de idealism.

Credem că nu greșim, dacă privim cu pietate la acei bărbați și conducători ai noștri, cari o viață de 25 ani au servit o credință au luptat pentru un ideal, și care credință și ideal a consumat într-o toată cu interesele și binele bisericii și neamului nostru.

Aniversarea a lor 25 ani de păstorire a

P. O. Domn. Procopie Givulescu o sărbătoare nu numai preoțimea tractului, ci o sărbătorească toți aceia, cari cunosc dorul și râvna sufletului său pentru înaintarea și prosperarea neamului și bisericii pe cari le conduce.

Dorim, ca și ceiaiați ani cu cari Providența divină îl va înzestra să fie ani buni, ani rodnici, să fie ca nește talanți dați în seama unui om harnic, ca o sămânță căzute pe pământ bun și să aducă roduri însutite spre folosul și binele bisericii și neamului din care face parte.

„Cerc religios“ la Cuvin.

Indemnați de simțul datoriei și cu dorul de-a satisface poruncii divine a Mântuitorului: „Mergând învățați toate neamurile“... Preoții din comunele aparținătoare „Cercului religios Mândruloc“, în ziua intrării în biserică s'au întrunit în frunța și frumoasa comună Cuvin din podgoria Aradului.

Preoții locali au luat toate măsurile de cuviință ca acest prilej de întâlnire să-l prefacă într-o zi de adevărată revelație sufletească, atât pentru colegii lor participanți cât și pentru poporul credincios adunat în număr considerabil la serbătoreala care era pentru el de-o îndoită însemnătate.

Sfânta liturgie a fost oficiată cu multă solemnitate, pontificând părintele Ioan I. Ardelean preot, asesor Cons. cu participarea preoților: Dumitru Popa, Nicolae Țandru și Ștefan Bogdan; iar răspunsurile liturgice le-a dat corul școlarilor de sub conducerea învățătorului N. Iliciu. La priceasnă preotul Ștefan Bogdan rostește o cuvântare foarte succasă despre însemnătatea zilei, tâlmăcind într'un mod norocos rostul Evangheliei care s'a rostit la sfânta liturgie. Cuvântarea aceasta a avut darul de-a lăsa în sufletul auditorilor impresiile cele mai bune, fiind bogată în sfaturi folositoare cu privire la creșterea religioasă-morală a copiilor.

Atât sfânta liturgie oficiată „în sobor“ cu multă evlavie, cât și cuvântarea succasă, vădit au impresionat pe bunii credincioși ai bisericii din Cuvin.

Totasemenea, oaspeții cari au venit din alte comune au rămas foarte încântați de modul cum s'a prezentat poporul din Cuvin, iubitor de biserică, blând și evlavios. Costumele lor țărănești, deosebit de frumoase și curate, întregă înfățișarea lor senină și veselă, sunt în perfectă armonie cu frumuseța ținutului în care se află așezată comuna locuită de ei.

După terminarea serviciului divin am vizitat încă odată sfânta biserică și obiectele antice cari se

află în aceasta biserică. Am admirat cu toții frumuseța acestui lăcaș Dumnezeuesc, care este de-o însemnătate istorică, servind ca loc de închinare Episcopilor de pe vremuri, cari își aveau reședința lor de vară în aceasta comună.

De aici am plecat cu toții să vizităm familiile colegilor noștri din localitate, iar după aceasta am luat masa oferită de preotul Dumitru Popa, care împreună cu mult știm. Sa Doamnă, după obișnuita lor ospitalitate ne-au găzduit într'un mod deosebit de prietinos.

La oarele 3 p. m. a avut loc o conferință publică pentru popor la care au sosit și preoții Aurel Iancu, Romul Vățianu, Petru Pelea, Valer Felnean și Ioan Marșieu, cari până aici au fost reținuți cu serviciile divine la bisericile lor. Cu regrete generale am luat la cunoștință că iubitul prezident al despărțământului: părintele Iancu Ștefanuț reținut de-o boală acută, n'a putut lua parte la aceasta întrunire colegială.

La conferința publică, -- după ce suntem prezentați poporului adunat -- preotul local Nicolae Țandru în cuvinte frumoase arată însemnătatea „Cercurilor religioase“, cari au menirea înaltă de-a deschide drumul apostoliei adevărate pentru preoți și a-i apropia tot mai mult de credincioșii lor în scopul de-ai conduce către mântuirea lor sufletească.

Incheie apoi predând cuvântul preoților, Valeriu Felnean, Ioan I. Ardelean și Ioan Marșieu, cari toți s'au achitat în mod cinstit de datoria ce li-sa împus, de-a ținea prelegeri practice întru luminarea și deșteptarea poporului adunat la aceasta conferință.

După acestea, sfârșindu-se programul staverit, ne-am despărțit, ducând cu noi impresiile și amintirile cele mai plăcute, stărnind în noi dorințe de-a ne putea întâlni curând, spre a continua munca noastră apostolică, dedicată interesului bineprinceput al sfintei noastre biserici și măririi neamului din care facem parte.

„Afla“.

PLUGARUL.

În curând va lua ființa în Ghioroc un institut de credit și economii care este menit să aducă foloase mari în viața economică și socială a podgoriei Aradului. Pentru ca scopul acesta să se realizeze cât curând, acționarii sunt îndatorați să achite în grabă cvotele de subscriere la capital. Fondatorii au lansat următoarea convocare:

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Plugarul“ din Ghioroc sunt rugați ca să participe la adunarea generală de constituire care va avea loc în ziua de 30 Decembrie a. c. st. n. oarele 3 p. m. în edificiul școlii de din comuna Ghioroc.

Ideia națională.

-- Conferința d-lui Octavian Goga în fața studenților din Cluj. --

D. Octavian Goga a început prin a aminti de propria sa viață de student, dela Universitatea din Budapesta. Sub zidurile ei reci se găseau acum douăzeci de ani, vre-o trei sute de tineri porniți din satele Ardealului să învețe carte în capitala Ungariei. Stăpânirea de atunci care voia să crească, încă de pe băncile școlii, ieniceri pentru cultura maghiară, urzise în jurul sufletelor dornice de inimă, o țesătură savantă menită să otrăvească simțământul românesc în fiecare dintre acești desrădăcinați.

Acolo, în Metropola plină de ispite și de cătușe s'a infiripat mișcarea dela „Luceafărul” un preludiu al desrobirilor viitoare.

Generația aceea de însuflețiți conspiratori n'a fost învinsă. Dar care a fost taina care a păstrat sufletele intacte? Care este miracolul izolării, instinctul sigur, mântuitor în fața primejdiei? A fost „ideea națională” credința în patrimoniul de simțire al neamului.

Valul aceleiași idei svâcnea însă pretutindeni, pe tot cuprinsul pământului românesc. Tot atunci, cu douăzeci de ani în urmă, doctrina naționalistă a „Semănătorului”, chema la viață o literatură slujind acelaș crez. În toate inimile se înstăpânise lozincă unirii. Războiul pentru unitatea națională n'a fost altceva decât un fruct copt al acestei ideologii, care biruise pretutindeni, în școală, înarmată, în popor, din saloane până în ultimul cătun. A fost triumful ideii, după îndelunga acumulare de energii a atâtor veacuri. Sinteza lui, adaugă d. Goga, mi-a dat-o un tânăr sublocotenent, împușcat în piept, al cărui cel din urmă cuvânt a fost: „Alba Iulia”. Nu fusese nici odată în Ardeal, dar murca pe buze cu parola istoriei noastre de veacuri.

Astăzi, Scriptura s'a împlinit. Epopeia s'a încheiat. Ideia națională trebuie adaptată împrejurărilor schimbate. Dar după tensiunea de nervi a tranșelor, după jertfa cea mare, se pare că cecece am câștigat în suprafață am pierdut în adâncime. Poporul românesc, ieșit din patru stăpâniri deosebite se înfățișează sleit în rezistența lui. Dăm impresia că suntem un trup deșirat și bolnav, și trupurile bolnave se ivesc deobicei paraziti. Din toate părțile globului, călători după noroc descind la noi ca într-o nouă Californie, sporind spuma incertă a orașelor, semănând descurajare în sufletele țărănilor și lăsând în urmă o filozofie amară, convingerea lor că noi de aceea am ieșit din robia egipteană, ca să între ei în Canaan.

Astfel stând lucrurile, ar trebui să ne întrebăm: acesta e epilogul epopeei, după atâtea grămezi de oase îngropate pe toate fronturile? Ar trebui să alungăm zarafii din templu să spălăm din nou altarele noastre. Dar, cine să ia asupra-și opera de pedagogie

a mulțimei? Sarcina ar trebui să revină presei. Altădată, în gazetele noastre se ogliinea zilnic, tot ce credeam, tot ce nădăjduiam. Istoria noastră politică se confundă cu istoria presei românești și ideea națională s'a propagat prin aceste tipare indispensabile. Astăzi, scrisul românesc e invadat de o anumită presă, aservită capitalismului internațional, pe care o stăpânesc negustori analfabeți, schimbând apostolia în tarabă. Două exemple sunt suficiente. Acum câteva luni, la conferința dela Lausanne se adunaseră reprezentanții țărilor cari au luat parte la război și se strânsese și gazetari din toate părțile. Delegatul nostru la conferință a fost d. I. G. Duca. Cine credeți că a fost cancelarul opiniei publice românești? D. Iacob Rozenthal de la „Adevărul”. Al doilea exemplu, tot atât de sugestiv. Astăvară, în biserica de la Rășinari, se pomenea amintirea neperitoare a mitropolitului Andrei Șaguna. În mulțimea cuvioasă, cineva a deslușit deodată figura profană a unui așa zis ziarist, originar din Polonia, expulzat odinică din țară. El venise, nenorocitul, să reprezinte presa la groapa nemuritorului arhleru!

Pe noi nu ne va speria țipătul celor cari vorbesc de huliganism când pretindem respectul talentului său de antisemitism. Când, acordând o plenitudine de drepturi tuturor concetățenilor, reclamăm pe seama noastră modelarea opiniei publice în spiritul tradiționalist al Ideii naționale. Dacă îngăduim să degenereze presa din apostolat la o întreprindere comercială însemnează să scăpăm din mână diriguirea sorței noastre și să lunecăm pe povârniș.

Acelaș străinism s'a înstăpânit și în artă. Și pictura nu mai respiră câmpul nostru, țăranaul nostru, viața noastră. Peneluri străine, o retină care vine de foarte departe, înfățișează inspirații exotice, cari ar putea fi dela Calcutta, dela Filadelfia sau dela Breslau. În literatură, la fel. Oaspeți au apărut și aici. Noi socotim literatura ca pe un sanctuar unde se păzesc tablele legii. Literatura națională însemnează a prinde într-o formă artistică criteriile specifice ale diferențierii de suflet, gama distinctivă a plămădelii etnice. Așa a scris Eminescu, așa a scris Coșbuc, așa a scris Delavrancea. Astăzi, ne-a năpădit expresionismul, dadaismul, rabindranat-tagorismul, și alte etichete exotice. Sunt interpuși între noi și trecut, cei mai antipatici mișți din zilele noastre.

Dacă în viața politică nu vom contesta drepturile asigurate prin legăminte internaționale, unitatea noastră de suflet vrem s'o menținem ferită de promiscuități. Căci, în fața situației de azi numeroase întrebări ni se infing în cunoștință. Suntem noi un popor minor, predestinați să cămănim bolovanii la piramidă, pentru că din vârful ei să sfideze eternitatea alte seminții de aleși?

Nu e cum s'a zis, o pornire de xenofobie în societatea românească. E un gest de apărare. Studenții,

prin instinctul suveran al tinereții, au simțit primejdia și s'au pus de-acurmezișul ei. Zece mii de băieți-sbuciumați de acelaș crez, nu pot fi un caz de demență colectivă. Că au și lozince greșite, se poate. Dar ei sunt ideea națională în marș, noul popas pentru zina de niăine.

Domnul Octavian Goga și-a sfârșit conferința adresându-se astfel studenților : **D-voastră**, cum vă văd eu, sunteți vestitorii resurecției de mâine. Scrieți, băeți, scrieți, — spunea odinioară apostolul Heliade. Simțiți, băeți, simțiți ideea națională, îndrăznesc să vă spun eu, dacă vreți să faceți din tinereța voastră un titlu de mândrie pentru tâmplele cărunte care vă așteaptă".

Coresp.

INFORMAȚIUNI.

Ministerul comunicațiilor a aprobat o reducere de 75 la sută pe C. F. R. cetățenilor români cari se duc în streinătate pentru vizitarea mormintelor de erol români sau pentru aducerea osemintelor eroilor.

Asemenea reduceri pe căile ferate respective au mai fost acordate românilor și de către Italia și Iugoslavia.

Regularea pensiilor în statele succesoare. A sosit dela Viena, d. D. S. Ionescu, directorul general al pensiilor, care, în calitate de delegat al ministerului de finanțe, a participat la conferința satelor succesoare ale imperiului austro-ungar întrunită în Capitala Austriei, spre a regula drepturile la pensie din țările respective.

La începutul lucrărilor conferinței au avut loc numai în subcomitete și la ele au participat din partea României, pe lângă d. D. S. Ionescu, d-nii Eftimie Antonescu, profesor Last și Mitileneu, ministrul nostru la Viena.

Lucrările din subcomitete fiind terminate, delegații țărilor succesoare au fost convocați în conferință și au stabilit normele de recunoaștere și de valorificare a drepturilor la pensie pentru toți funcționarii rămași nepreluați în servicii de statele succesoare.

Asupra acestor norme, cum și asupra obligațiilor reciproce dintre state de a-și transmite fondurile speciale de pensii convenite funcționarilor conform reținerilor făcute până la încheerea păcii, delegații au încheiat o convenție cu semnătură *ad-referendum*.

Această convenție va fi supusă ratificării guvernelor respective după care va rămânea definitivă.

Împrumuturile Poloniei, Iugoslaviei și României în Franța. Corespondentul special al lui Times a primit în această privință informațiile acestea :

Polonia va obține 400 milioane de franci cu dobândă de 5 la sută. Aceste 400 de milioane se vor da Poloniei în mai multe termene. Polonia face acest

împrumut ca să-și procure material ce-i e necesar la c. f. telegraf și apărarea națională.

Împrumutul României se ridică la 100 milioane de franci cu dobândă de 5 la sută. Necesitatea împrumutului român e motivată astfel : „Întru cât nu ne putem bizui pe buna credință a Germaniei, a Rusiei sovietice și a Angorei, pacea în Orient și pretutindeni în Europa, poate fi asigurată numai printr'o armată bine echipată".

Iugoslavia împrumută de la Franța 300 milioane franci cu 5 la sută și cu garantarea veniturilor vămirilor și a monopolurilor cari se ridică la 500 milioane franci pe an. Motivele împrumutului sunt acestea :

1) Operația ea însăși e foarte favorabilă pentru ambele țări.

2) Iugoslavia e obligată să facă o comandă de material în streinătate și această comandă poate să fie făcută în Franța în mai bune condițiuni ca aiurea.

3) Cum Liga Națiunilor așa cum e azi, nu dă garanții îndestulătoare în caz de conflict armat, Iugoslavia se vede în nevoia de a face comanda la cel mai bun aliat al ei. Franța, care se interesează mult la apărarea acestei țări, materialul indispensabil ca să se apere.

4) Acest împrumut va fi de o utilitate economică Franței, căci materialul în chestiune va fi cumpărat din Franța și va fi totdeodată folositor din punct de vedere financiar, căci dobânda e suficientă și datoria va fi repede plătită. Din punct de vedere politic, influența franceză va fi mai însemnată în Iugoslavia, căci se vor obține mai multe simpatii pentru Franța în această țară.

Suntem rugați să publicăm: „Crucea Roșie" a României, va organiza o săptămână de propagandă, între 16—22 Decembrie. Ea urmează astfel pilda dată în celelalte țări unde săptămâna Crucii Roșie are loc an după an.

În acest timp, totul se închină acestei opere, taberele politice chiar încheie un armistițiu în care Presa schimba polemica ei obișnuită pentru a coopera la marea operă de unanimitate.

† **Simion Păcuraru**, practicant-contabil la tipografia și librăria diecezei noastre, după o boală scurtă dar grea, a decedat în 16 crt. la casa părintească din Gaiu, în frageda vârstă de 19 ani.

De activitatea lui s'a legat mari speranțe fiind un tânăr srguincios și iscusit. Moartea lui a lăsat un gol în viața instituțiunei noastre și o jale adâncă în inima părinților, a căror nădejde a fost.

Odichnească 'n pace!

Aviz. Cu onoare aduc la cunoștință onorabilului public și autorităților bisericești, că în Arad, str. Sava Raicu Nr. 77, am deschis un *birou tehnic de arhitectură; construiesc orice planuri de case, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai departe execut colaudări de tot felul de lucrări de zidiri, și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.*

Cu stimă :

Teodor Cioban,

arhitect.

BIBLIOGRAFIE.

În editura librăriei diecezane din Arad a apărut o colecțiune frumoasă și bogată de: *Colinde, cântece de stea și cânteccele irosilor*. Broșura se estinde pe 80 pagini.

Prin publicarea acestei colecțiuni de colinzi, tipografia diecezană face un serviciu mare literaturii noastre populare. E de dorit ca aceasta folosiitoare carte, menită a păstră frumoasele noastre datini strămoșești, să fie răspândită în cercuri cât mai largi. Prețul unui exemplar 5 Lei.

A apărut

Calendarul diecezan din Arad

pe anul 1924. Conține: Cronologia, Sărbători și alte zile schimbăcioase, Posturile, Deslegări de post, Parastase oficioase, Sărbători naționale, Zile de repaus la judecătoria, Regentul anului, Anotimpurile, Partea calendaristică, Întunecimile anului 1924. Consemnarea târgurilor din Crișana, Bănat, Ardeal și vechiul Regat, Calendar economic pe 12 luni și o parte literară instructivă, împodobită cu foarte multe clișee.

Prețul unui exemplar fără șematism 7 Lei, cu șematism 9 Lei. Revânzătorii beneficiază rabat. Se poate comanda contra bani gata la librăria diecezană din Arad.

CONCURSE.

Nr. 2950/1923.

Prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile, (26 Noemvre — 26 Dec. st. v. 193.) pentru conferirea pe durata exclusivă a anului școlar 1923/24 a burselor vacante din fundațiunea *Teodor Pap*, administrată de subsemnatul Consistor.

Îndreptățiți la acele burse sunt, conform Literilor fundamentale: a) rudeniile fondatorului, b) tinerii români ortodoxi din Giula, care studiază la noi în patrie, c) în lipsa recurenților indicați sub a—b urmează îndreptățirea tinerilor români din dieceza Aradului după arondarea sa veche, cari cercetează școale elementare, civile, sau medii, reale, comerciale, industriale, de agricultură, militare, gimnaziale-liceale, academii, universități și institute teologice.

La concurs se admit și eleve:

Concurenții (între care pot fi și bursierii anului trecut cari au întrelăsat de a se justifica fiindu-le votate bursele numai pe un an școlar), au să-și prezinte cererile la Consistorul subsemnat în termenul concursual, cu următoarele documente în original ori autenticate la vr'un notar public:

1. Extras de botez din matricula bisericească provăzut cu clauzula oficiului parohial local, că petentul și azi aparține bisericii noastre.

2. Rudeniile fondatorului să adaugă și informațiuni familiare, pentru dovedirea gradului de înrudire.

3. Atestat de paupertate dela direcția politică locală cu date specificate despre starea materială a părinților concurentului și despre a sa proprie. Rudeniile încă au să prezinte asemenea dovadă.

4. Atestatul școlar de pe anul școlar trecut, iar universitarii despre toate cursurile respective semestrelor ascultate și document despre examenele prestate.

5. Certificat medical dela vr'un medic oficios despre starea sanitară.

6. Concurenții să arate: ce eventuală bursă mai au, dovedind cu adeverință dela Direcțiunea școlii de au sau nu au bursă și dacă au ce sumă face aceea.

7. Atestat dela profesorul de religie (catihetel) al școlii despre aceea, dacă petentul a fost străduitor în studiul religiei și a avut bună conduită sub raportul religios-moral. (Aceasta dispoziție nu privește pe studenții de academie.)

Neobservarea condițiilor de mai sus va avea de urmare, că cererile ajustate defectuos nu vor fi luate în socotință.

Arad, din șed. Cons. dela 17/30 Noemvrie 1923.

Joan J. Papp
episcop.

—□—

3-3

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a Bunea-română, din tractul Belințului, se scrie concurs/ cu termin de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul sesiei parohiale de 30 jugăre, parte arător, parte fânaș și pășune.

2. În lipsă de locuință parohială, edificiul școlii confesionale, care se renovează acuma și constă din 2 camere și bucătărie, apoi grajd și șură; iar alte supraedificate se vor face ulterior.

3. Intravilan parohial peste drum dela locuință.

4. Stolele legale.

5. Retribuția dela stat.

Intrucât nu se vor ivi reflectanți cu cvalificație de clasa a II-a, în senzul înaltului rescript consistorial Nr. 1622/1922, se admit și de cei cu cvalificație de clasa a III-a.

Concurenții să-și adreseze petițiile înscrute în regulă Comitetului parohial din Bunea-română, pe calea Oficiului protopresbiterial ort. rom. din Belinț, și într'o Duminică ori într'o sărbătoare să se prezenteze în sf. biserică din Bunea-română, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Nainte de aceasta sunt potțiți a se prezenta la protopresbiterul tractual spre a-i dovedi că au cvalificația prescrisă pentru această parohie, și întrucât sunt din altă dieceză, la P. S. Domn. Episcop diecezan, ca să le dea binecuvântare spre a putea concura.

Dările după sesie și după intravilan le va suporta alesul.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

3-3

Pentru întregirea parohiei a doaua din comuna bisericească **Ohabaforgaci**, din tractul Belințului, care e de cl. I, se escrie concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în „Biserica și Școala”, pe lângă următoarele retribuțiuni și îndatoriri:

1. Usufructul sesiunii parohiale în estenziunea ei de azi și a intravilanului parohial de sub Nr. 182, după cari alesul va avea să supoarte toate dările publice.

2. Alesul va predica în biserică cel puțin de doauă ori pe lună, va catihiza elevilor dela școala confesională din loc după trebuință, fără altă remunerație din partea comunei bisericești.

3. Se cere, ca alesul cu zel și cu dragoste să împliniască chemarea sa preotească, obligat fiind să îndeplinească toate datorințele față de oficiul preotese.

4. Dela concurenți se cere cvalificația prescrisă în concluzul Sinodului eparhial de sub Nr. 84 din 1910 pentru parohii de clasa I.

5. Petițiile concursuale, adjustrate în regulă, ori cu atestat de serviciu prestat, se vor așterne în termenul concursual oficiului protopresbiteral ortodox român din Belinț, adresate comitetului parohial din Ohabaforgaci.

6. La retribuție sunt a se socoti și stolele legale și retribuția de stat

7. Doritorii de a ocupa acest post, pe lângă stricta observare a dispozițiilor §-lui 38 din Regul. pentru parohii, sunt poștiți a se prezenta în sf. biserică din Ohabaforgaci, într'o Duminecă sau într'o sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cele rituală și în cele emiletice.

Intrucât reflectanții sunt din altă dieceză, trebuie să se prezinte P. S. D. Episcop diecezan din Arad, nainte de a concura, ca să li ee dea binecuvântare spre a putea reflecta la postul din chestie.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Cherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

2—3

Să publică concurs pentru îndeplinirea parohiei de cl. III-a Berindia, cu termen de **30 zile**.

Salarul din parohie: 1. Sesiie din 7 jugh. 386□
2. Bir și stole legale. 3. Casă parohială.

Reflectanții i-și vor trimite rugăriile de concurs

oficiului prot. ort. rom. din Buteni având a se prezenta poporului în bis. din Berindia.

Reflectanții din alte Dieceze trebuie să adreseze la petit invoirea Consistorului ort. rom. din Arad, că pot reflecta la acest post.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu : *F. Roxin*, protopop.

—□—

2—3

Conform ordinului v. Consistor d. din Arad nr. 3588-923, prin acestea se publică de nou concurs pentru îndeplinirea definitivă a parohiei **Ociu** cu filia **Ocișor** județul Arad pprezbiteratul Halmagiului, care este de clasa III. cu termen de **30 zile** dela prima publicare acestuia în „Biserica și Școala”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Birul parohial dela matra Ociu Lei 80 din cassa biserică, iar dela filia Ocișor 60 măsuri cucuruz sfârmat de la fiecare număr de casă câte 1/2 măsură). 2. Stolele legale dela botezuri, cununii și înmormântări. 3. Eventuala întregire a dotației dela Stat pentru care parohia nu ia nici o răspundere. 4. Casă parohială nu este.

Alesul va fi îndatorat să catehizeze la școala primară din loc fără alta remunerație.

Reflectanții sunt poștiți să-și înainteze petițiile adjustrate conform concluzului Sinodului eparh. nr. 48/1910, în termenul de sus adresate comitetului par. din Ociu la oficiul protopresb. din Halmagiu, având a se prezenta cu prealabila incuviințare a pprezbiterului tractului, în vreo Duminecă ori sârbătoare în bisericile din Ociu și Ocișor spre a predica resp. servi, spre a se face cunoscut astfel poporului. Cei din altă dieceză vor avea să prezenteze P. S. D. Episcop diecezan spre a le da binecuvântare, să poată recurge la aceasta parohie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* m. p. pprezbiter.

—□—

2—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Censurat: **Dr. Romul Mager**.

Important pentru toți Institutorii și Invățătorii

CHESTIUNI METODICE

VOLUMUL I

CUPRINZÂND:

Metodica Scris-Cititului și a celorlalte materii ajutătoare

DE **STEFAN VELOVAN**

profesor de pedagogie la școala normală de Invățători din Craiova

MARIN FLORESCU și ILIE JIANU

Institutori din Craiova, foști Institutori la școala primară de aplicație a școlii normale de Invățători din Craiova.

De vânzare la toate librăriile sau la Editura „Scrisul Românesc”, Craiova.

Tiparul și editura tipografiei diecezane ortodoxe române din Arad.